

Marcel Bogaarts, projectleider Marzano Research:

'Iedere school werkt met een eigen model om te streven naar goed onderwijs'

Iedere school wil haar leerlingen een optimaal leerproces bieden. En als leraar ben je altijd bezig jezelf verder te ontwikkelen. Maar hoe maak je nu een echte stap richting structurele verbetering? We koppelen onderzoek aan de onderwijspraktijk en coachen uw team met praktische werkwijzen waarvan onderzoek bewijst dat ze ook echt effect hebben. Bijvoorbeeld met het programma 'Marzano Research: Focus op professie', gestoeld op het werk van de bekende onderzoekswetenschapper Robert Marzano. Hij ontwikkelde een aanpak voor effectief lesgeven.

Welke strategieën leiden tot betere prestaties van leerlingen? Dr. Robert Marzano legt de focus op de rol van de leraar, want deze heeft de meest directe invloed op leerprestaties en ontwikkeling van kinderen. Marcel Bogaarts, projectleider Marzano Research NL: "Het mooie is dat Marzano zijn onderzoekswerk vertaalde naar een concrete uitwerking in de praktijk. In zijn boeken reikt hij didactische en pedagogische strategieën en strategieën voor curriculumontwerp en klassenmanagement aan, die aantoonbaar bijdragen aan het verbeteren van leerlingprestaties. Maar hoe kom je er nu achter welke strategie past bij jouw school, het team en bij dat wat je wilt verbeteren? In ons programma 'Marzano Research' ondersteunen we scholen in hun zoektocht naar het antwoord op de vraag: wat is ons model van goed onderwijs?"

Reflectie

Het beste uit ieder kind halen is het hoofddoel: hoe bewerkstellig je dat? "Iedere school ontwikkelt zijn eigen model om te streven naar goed onderwijs. Het gaat bijvoorbeeld over hoe je kinderen betrokken krijgt bij het onderwijs. Dat vraagt in eerste instantie van jou als professional reflectie op je eigen werk. Ben je gericht bezig om te kijken wat de effecten zijn die je bereikt tijdens de lessen? Naast reflectie op je eigen handelen, zijn collegialiteit en professionaliteit belangrijk: kennis delen met elkaar. Om samen sterker te worden in professioneel handelen, is het van belang dat je durft te delen en je te laten coachen. Als je je daarvoor openstelt, merk je dat je leert van je collega's, en zij ook van jou."

Model op maat

Aan de hand van Marzano's boek *De Kunst en Wetenschap van het Lesgeven* kunnen leraren en teams hun lesmethodes op een hoger niveau brengen. "In het boek beschrijft Marzano negen ontwerp vragen van goed onderwijs. De vragen gaan over het ontwerpen van lessen en het organiseren van het onderwijs in de klas. Je kunt er als leraar – en liever: als team – mee aan de slag om tot een model op maat te komen voor jouw school. Het boek is lekker concreet dankzij voorbeelden, actiestappen en een precieze beschrijving van de voorbereiding, bijvoorbeeld voor een strategie voor het curriculumontwerp." Naast een antwoord en toelichting op de ontwerp vragen, geeft Marzano in het boek ook aanwijzingen voor het plannen en voorbereiden van lessen. "Wij helpen teams om tot keuzes te komen. Iedere school heeft haar eigen aandachtspunten; we selecteren samen met het team een thema en werken dat tot in de diepte uit. We begeleiden teams ook bij het reflecteren op hun keuzes: wat kan ik de volgende keer anders doen, wat ging goed en wat kan nog beter? Daarom adviseren we altijd: kijk eens mee in een les van je collega om ervan te leren."

Eigen vervolgroute of coaching

Na een introductiebijeenkomst kunnen scholen kiezen voor e-learning, training, coaching in de vorm van Co-teaching of Lesson Study of een coachopleiding. Natuurlijk kunnen scholen ook zelf aan de slag met de lessen van Marzano aan de hand van zijn boek. "Hoe intensief onze training en begeleiding wordt, is aan de school

www.marzanoresearch.nl

zelf: we hebben scholen die starten met een introductiebijeenkomst en eenmaal op weg, zelf hun vervolgroute kiezen aan de hand van materialen die wij bieden. Bij andere scholen blijven we bij het proces betrokken en adviseren we hen intensief. Er zijn ook organisaties die kiezen voor een training om goed onderwijs in de genen van de organisatie te verankeren."

Problemen en dromen

"We werken al tien jaar op basis van de research van Marzano. Sinds vorig jaar werken we met een nieuw trainingsprogramma dat nog concreter is en scholen helpt om hun onderwijs systematisch te verbeteren. Door ons te richten op het model voor goed onderwijs, kom je nog dichter op de dagelijkse praktijk. Per school stemmen we af wat daar actueel en nodig is, veel scholen noemen bijvoorbeeld de betrokkenheid van leerlingen. Het doorlopen van de stappen in het model draagt bij aan een oplossing van de problemen die leraren ervaren, of de dromen die ze willen realiseren. De uitkomsten van het geleerde kunnen ze direct verwerken in de lessen. Dat geeft teams de motivatie om zich volledig in te zetten. Overigens kan het ook gebeuren dat je met een stap geen succes boekt. Dat is eigenlijk net zo belangrijk, omdat je leert van de vraag: wat maakt nu dat dit geen effect had? Het is een basale manier om aan de kwaliteit van onderwijs te werken én om te werken aan de professionele ontwikkeling van leraren: het zijn twee zijden van dezelfde medaille."

Pilot nieuw pakket

"We zijn momenteel in de pilotfase van een nieuw pakket: 'Alles onder controle' in een solide school, dat vanaf het nieuwe schooljaar beschikbaar zal zijn. De hoofdvraag van de aanpak is: hoe kun je goed onderwijs zo sterk mogelijk borgen in jouw school? Er zijn vijf niveaus om daaraan te werken: een veilige en gezamenlijke cultuur, effectief lesgeven in elke klas, een gegarandeerd en haalbaar onderwijsprogramma, een normgerelateerd rapport en beoordeling en, tot slot, afstemming op competentieontwikkeling. In bestaande kwaliteitssystemen zie je vaak dat processen en resultaten in beeld worden gebracht. Hier kleuren we dat heel onderwijskundig in, om de goede ontwikkelingen die je als school en leraar doet, te borgen. Dit is ingebed in het leiderschapsdenken dat Marzano ook uitwerkt. Met de meta-analyse die hij uitvoerde, identificeerde hij 21 essentiële taken van een schoolleider die bepalend zijn voor een maximaal effect op leerlingprestaties. Het boek *Leiderschap op school* gaat in op de manier waarop onderwijskundige leiders zowel op schools, bovenschools als op bestuurlijk niveau de kans kunnen aangrijpen om een sterke positieve invloed te hebben op de prestaties en ontwikkeling van hun leerlingen. Immers: goed leiderschap is een belangrijke succesfactor bij onderwijsverbetering. Samen kijken we met schoolleiders of de rollen en verantwoordelijkheden in de school duidelijk en goed geregeld zijn. Essentieel in de benadering van Marzano Research is de focus op de professie, het handelen van leraren en anderen in de school met als doel de prestaties en ontwikkeling van kinderen te stimuleren. Dat is wat je als school wilt bewerkstelligen."

Marcel Bogaarts

Marzano Research: Focus op professie is een gezamenlijk project van Bazalt, HCO, RPCZ en OnderwijsAdvies. Publicaties die het bovengenoemde beschrijven en een overzicht van het trainingsprogramma vindt u op www.marzanoresearch.nl.

Voor meer informatie: info@marzanoresearch.nl of 088-5570595.

Tekst:
Daphne Doemges-Engelen